

Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

Helsehistorie i nytt format

AKTUELT I FORENINGEN

ERLEND HEM

E-post: erlend.hem@medisin.uio.no
Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo

Ildsjeler har laget et nettsted for å ta vare på helsehistorien. Hittil er det spilt inn mer enn 150 filmer.

TAR VARE PÅ HISTORIEN: Kåre Eide (t.v.) og Rolf Kåresen foran inngangen til museet. Foto: privat

Helsehistorien har til nå stort sett vært ivarettatt ved gjenstander og skriftlig dokumentasjon. Noe finnes som film og video, men materialet er begrenset og ikke satt i system. Siden 2013 har frivillige ved Ullevål sykehusmuseum forsøkt å bøte på dette ved å utvikle nettstedet www.sykehushistorier.no for videobasert dokumentasjon av helsehistorien.

Det begynte med et ønske om å dekke de seks institusjonene som i dag utgjør Oslo universitetssykehus: Aker, Dikemark, Gaustad, Ullevål, Riks- og Radiumhospitalet. Nylig har man også lenket opp til andre nettsteder, blant annet Ole Didrik Lærums medisinske samlinger på Voss.

Enkel teknisk løsning

– Vi har ikke ambisjon om å fungere som objektiv akademisk dokumentasjon, men så korrekt som mulig fortelle om bygningene, menneskene som arbeidet i dem og den medisinske utviklingen, forteller initiativtaker Rolf Kåresen, som er pensjonert kirurg og professor emeritus ved Ullevål sykehus.

- Den tekniske løsningen er enkel fordi historiene lagres i en server utenfor sykehusets brannmur og kan hentes opp over internett, akkurat som YouTube, sier Kåresen. Så langt har vi ikke hatt egen søkemotor, men det har vi fått en teknisk løsning på. Vi skal nå i gang med å legge inn nødvendige nøkkelord for alle filmene som er produsert til nå, slik at de blir søkbare.

I de fleste videoene blir en eller flere som har vært del av den historiske begivenheten intervjuet. På den måten får man frem både den subjektive opplevelsen hos de som var med og synliggjort deler av deres personlighet. I tillegg til intervjuer er det også korte foredrag og digitalisert film (1-3).

Alle typer helsepersonell har bidratt, ikke bare leger. Det er stor bredde i temaer. Her er både fortellingen om den første hjertetransplantasjonen i Norge i 1983 og dagligliv ved Gaustad sykehus i 1950-årene.

Besøktallene øker jevnt. I 2017 hadde nettstedet 1200 oppslag og 421 fulle visninger av et opptak. Omtrent samme tall har man nådd de første åtte månedene i 2018, henholdsvis 1258 og 345.

Personvern

Personvern kan være et problem når helsehistorie skal fortelles. Den har vært ivaretatt ved at Rolf Kåresen som ansvarlig redaktør, ser gjennom og godkjenner alle opptak før de legges ut på nettet. Han er særlig årvåken for at det ikke legges ut pasientidentifiserbar informasjon.

Bidragstjerne får se gjennom redigert opptak og kan kreve endringer eller sletting av deler de ikke kan stå for. Når det er gjort, signerer de på et samtykkeskjema som arkiveres i redaksjonen. De har senere ikke krav på ytterligere redigering, men kan forlange sletting av opptaket.

Kostnader

Kostnadene for prosjektet er moderate. Rolf Kåresen er redaktør som ubetalt pensjonisthobby. I tillegg er det avgjørende å ha en teknisk kompetent person som kan gjøre opptak og redigere dem. Kåresen kan ikke få fullrost Kåre Eide, som sørger for både opptak og redigering. Oslo universitetssykehus har betalt ca. 2000 kroner per år for server og domene. Alle bidragstjerner har stilt opp uten vederlag.

- Vi mener dette er en enkel og god modell for å ta vare på en helsehistorie som er i stadig raskere utvikling. Det krever en teknisk kyndig person og en motivert og drivende redaktør som kontakter helsearbeidere som har en god historie å fortelle. Det er alt som trengs, forsikrer Kåresen.

- Vår erfaring er at det finnes mange i helsevesenet som har en interessant historie å fortelle. Hjemmesiden vår er laget slik at det er enkelt å bygge den ut med nye institusjoner slik at man får en felles inngangsportal. Vi bidrar gjerne med råd og hjelp dersom noen kunne tenke seg å starte i egen institusjon, sier Kåresen.

LITTERATUR:

1. Radiumhospitalet. Intervju med Jan Vincents Johannessen.

<http://sykehushistorier.no/ous/index.php?museum=radiumhospitalet&2=personer&3=leger&4=johannesen> (3.10.2018).

2. Rikshospitalet. Stein Arne Evensen foreleser om professor Søren Bloch Laache.

<http://sykehushistorier.no/ous/index.php?museum=rikshospitalet&2=personer&3=leger&4=laache> (3.10.2018).

3. Dikemark museum. Eksempel på digitalisert

film. <http://sykehistorier.no/ous/index.php?museumdikemark&2=bygninger&3=50> (3.10.2018).

Publisert: 26. november 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI:

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no